

Högläsning i relation till språkutveckling

Förskoleråd
2025-05-19

Språket grund för lärande

- 80 % av hjärnan formas under barnets första 3 år.
- Språkutvecklingen börjar långt innan barnet kan prata.
- Relationer och språk stärker varandra.
- Gensvar på barnets signaler.
- Lek, prata, sjung, läs med och för barnet.
- Ljud, peka, lyssna, leka, samspela, kommunicera.
- "Ordvattna" = sätt ord på barnets upplevelser.

Högläsning

- Ökar ordförråd, meningsbyggnad, språkförståelse
- Stimulerar fantasi, föreställningsförmåga, empati
- Berättande, förmåga att uttrycka tankar, känslor, upplevelser
- Intresse för och positiva upplevelser av bild och text
- Stimulerande samtal kring bild och text
- Ja till avbrott, frågor och resonemang!
- Gemenskap, delade upplevelser, samtal, minnen, trygghet

Hitta *språket!*

Prata, lek och läs med ditt barn 0–5 år

- Information och inspiration till föräldrar
- <https://www.kodknackarna.se/hitta-spraket>

5. Läsning och bokprat är guldgruvor:

Redan vid 9–10 månaders ålder förstår barnet många ord och vet hur man bygger upp ett samtal. Nu är det jättebra att läsa pekböcker med barnet. Till en början räcker det med att tillsammans titta på bilderna och prata om vad det är ni ser.

Så småningom har ni böcker med text i. Då berättar du om vad som händer på bilderna och varvar det med att läsa någon mening ur texten. Låtsas-hosta, låtsasgråt och använd dig av olika röster och miner! Låt barnet peka ut olika saker på bilderna.

Genom att ofta titta i böcker tillsammans med dig lär sig ditt barn att lyssna och samtala, men också att koncentrera sig. Och ordförrådet fylls på!

På biblioteken hjälper de dig gärna att hitta böcker som passar just ditt barn.

Kortfilm!

- Du kan förändra ditt barns liv!
- <https://www.youtube.com/watch?v=X1nzc9P5MSA&t=34s>
(1.45 minuter)

Reviderad läroplan juli 2025

- Ökad tyngd på högläsning
- Förskolan ska lägga stor vikt vid att stimulera barns språkutveckling i svenska.
- Stimulerande läsmiljöer som skapar intresse och nyfikenhet
- Bilderböcker, sagor, faktaböcker
- Lyssna till högläsning
- Delaktighet att samtala om texter och bilder
- Kommunicera, nyanserat talspråk, ordförråd, leka med ord
- grund för fortsatt lärande
- Stöd i modersmål och svenska, tecken som stöd vid behov.

7 tips för högläsning

1. Mysstund, nedvarvning, lugn och ro.
2. Prata om boken. Samspel = språkutveckling.
3. Följ barnets intresse.
4. Berätta med egna ord
5. Ställ öppna frågor
6. Läs med inlevelse. Ha roligt.
7. Välj böcker tillsammans.

För att hjälpa barn med läsning:

- Läs med och för barn. Läs ofta.
- Välj olika böcker, lättlästa, bilderböcker, kapitelböcker, faktaböcker.
- Läs både böcker med och utan bilder.
- Stanna upp, prata, titta på bilder:
 - Vad tror du kommer hända nu?
 - Förklara och prata om ord och begrepp.
 - Lev er in i berättelsen: Hur tror du att det känns för _?
 - Frågor om berättelsen - Vad? Vem? Hur? Varför?
 - Sammanfatta: vad handlade boken om?

Fortsätt även när barn kan läsa själva

- Barns läsning utvecklas av din högläsning långt upp i åren.
- Gemensam lässtund positiv upplevelse, gemenskapsfrämjande. Samtal om berättelser.
- Textsamtal kan vara givande även om man inte läst texten/boken tillsammans:
 - Be barnet berätta om texter och böcker som han/hon läser själv.
 - Berätta om det som du läser och hur du upplever innehållet.
 - Text är inte bara kapitelböcker, utan allt vi läser.
- **Om du som vuxen ”tänker högt”, visar du vägen!**

Tips för mer inspiration

- Bokstart.se
- Babblarna <https://babblarna.se/babblarnas-varld/>
 - Språkbyggarna: <https://sprakbyggarna.se/spraklek-med-babblarna/>
- Hattenförlag
 - Inspiration med tips från logoped <https://hattenforlag.se/inspiration/#tab-1621512514-1-62>
 - Hatten Play
 - Logopeden tipsar: så gör du högläsningen ännu mer språkutvecklande: <https://hattenforlag.se/inspiration/#tab-1625060216377-2-3>
 - Logopeden tipsar: träna språkljud med hjälp av högläsning: <https://hattenforlag.se/inspiration/#tab-1625060216377-2-3>

Utgivning Våra varumärken

Hem / Inspiration

HATTENPLAY

LOGOPEDEN TIPSAR

HATTENBLADET

Logopeden tipsar

Jag heter Elvira Ashby och har arbetat som logoped med barn kommunikationssvårigheter i över femton år, både på logoped och inom habiliteringen.

Här samlar jag tips på hur man kan stötta barns språkutvecklingsområde som intresserar dig och klicka dig vidare.

Hittar du inte vad du söker får du gärna mejla en ny fråga till i fort jag hinner få du svar och så lägger jag upp det som ett tips mig förblir förstås anonyma!

Och... kommer ni på egna roliga lekar och spel, släng iväg ett varandra!

Skolverket.se filmer förskolans arbete

- Skolverket.se filmer och artiklar om förskolans arbete:
- <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/hoglasning-och-samtal-om-text-i-forskolan> (Högläsning film 6.23 minuter)
- Högläsningen